

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesu Christi Homeliae quinquaginta sex, Theorematum
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.

Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIIII

Iesu quare summus debeatur honor, quomodoq[ue] & à quibus summè
inhonoratus sit, Concio XIX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

Honorem
sumnum
Christo de-
beri propter
eum.

1. Tim. 1.
Eccl 43.

Lauda hu-
na-
qua in-
sufficiens fit
ad laudan-
dum Deum

Bonitas Iesu
quanto stu-
dio extol-
lenda.

Matth. II.

Humilitas
qua sit vir-
tus amabilis

Honorem
immensum
Christo de-
beri dupli-
catione.

Porro quium sit immensus, quum sic omnipotens, quum sit eius virtus in-
nita, quanta laude opus foret: quanto esset studio extollenda eius bonitas?

licet sit optimus maximus, non tamen ad nos venit ut maximus, sed vi-

nister, ut minimus, ut humillimus: nec maiestatem exhibuit, sed pauperi-

infirmitatem, vilitatem propter nos: id est, attemperavit se nobis, omnem

nobis formidinem depellens omnemque timorem: quia sic se exhibuit

nibus, ut accedere delectaret, non fugere. Exhibuit enim verè se optimum,

stendit se non propter se, sed in hominis vilitatem aduenisse. Nam vnde

formidinem incuteret maiestas, omnes verò eius aliceret bonitas, maiestas

occultauit, infirmitatem bonitatemque exhibuit. Idcirco enim adeò suam

mnibus manifestauit humilitatem, ut auderet omnes nos ad sui imitan-

tur. Disce, inquiens, à me, quia mitis sum & humilis corde. Quomodo ergo

maiestas ex seipso est cunctis venerabilis, ita vbi simul maiestati adeò humi-

litas, maximè erit decora & honorabilis. Est enim virtus humilitas ex seip-

smini non amabilis, nemini non grata. Siquidem iratos pacat, offensos ple-

cat, omniumque sibi gratiam conciliat. At verò hic solus est Dominus noster

Iesus Christus, cui vbi maxima debuisset haberi gratia, repensa grandis ei

ab hominibus contumelia.

Itaque sermonis huius argumentum hoc haber in se: Cùm Dominus in

duabus rationibus, hoc est, tam propter maiestatem quam propter humi-

tatem, immensus debebatur honor ac cultus, nihil horum exhibuit elat-

quin potius, quod magis laudebat, falsi honoris illusio acerrimis plena dolos-

ibus, illi exhibita est, improperijsque nimis contumeliosa. Circa cuius eluc-

dationem primo considerandum, vehementer esse iniuriosum, si quis bene-

ac humilis derideatur, etiam si nullo præminentia scheme sit exaltatus

si quis officio, dignitate aut alia quavis prælatione maiestare ut præminet;

quamvis minus bonus, non tamen absque grandi contumelia spernitur. Ius

Verò si vtrunque coeat in eundem virum, vt bonus sit ac humilis, simulque
 maiestate præclarus: quis dubitat, sicut maiori honore dignus est, ita mai-
 oris esse contumelizet, si vel honore suo spolietur, vel (quod est iniquiū) contu-
 melia afficiatur? Crescunt enim alterutrum & mutuo se se deodorant, humili-
 tas sublimis & sublimitas humilis. Pulcherrima namque est illa humilitas, Humilitatis
 quæ fulget in maiestate, nec minus ornata maiestas quæ se inclinat in humili-
 tate: coniuncte igitur, maximum sibi ipsiis mutuo adiungit decorum. Appli-
 ca nunc eadem, hæ ad Christum, in quo simul sunt excellentissima maiestas
 & profundissima humilitas. Quanta autem reverentia colenda fuisset diuina
 in ipso maiestas, quantive criminis sit hanc contumelij laedere, coniuci potest
 vel ex legibus imperialibus, quid statuant contra humanæ maiestatis lexfores
 (parag. Et ff. ad legem Iuliam maiest. unde de iniurijs & libellis famosis) quam gra-
 uiter puniant qui mortalem potest contemptus, quæ nihil ad diuinæ æ-
 stimari valet. Colligatur iam ex ethnorum historijs, quanti æstimari ac
 coli voluerint maiestatem suam homines supra cæteros constituti, alioqui
 vt cæteri perinde mortales & infirmatibus subiecti, peccatis verò quod o-
 mniibus huiusmodi fermè accidit) plus quam raliqui homines, obnoxij. Né
 per qui Cæsar (sub quo Christus fuerat natus) imaginem in annulo aut alibi
 formamat, gestasset ad locum dishonestum, imò qui fortè secum purgaturus
 minces pro-
 alium detulisset, obnoxius morti censembar. Si quispiam imaginem nolle-
 ferre Cæsar, in periculo vitæ constituebatur. Si ferret at non tanto quanto
 Cæsar volebat, honore seruaret, perinde periclitabatur. Tato autem honore
 præ oculis voluit haberi Imperator, vt in præsentia, non dico sua, sed imagi-
 nis suæ, nemo satisfacere, quamvis necessario, operi naturæ auderet. Qui fue-
 runt aut hi, quorum imagines tantopere coli oportebat & obseruari? Nempe
 homines facinorosi, impij, abominabilibus flagitijs dediti, & (quæ nefas est
 cogitare) criminibus innaturalibus secundum leges igni extermi-
 nadis, im-
 plicati. Talis fuit Octavianus, sub cuius imperio Christus nascebatur. Huius-
 modi Tiberius quoque, sub quo & sub cuius potestate flagellatus & crucifi-
 xus est Christus. Talis fuit Caius Caligula, qui Herodē Agrippam, à quo vin-
 dus tenebatur in carcere Petrus, capite truncatus est Iacobus maior, quamvis
 lasæ maiestatis reum, eleuauit in regnum Herodem verò Antipam, à quo in
 passione illusus est Dominus, detrusus in exilium. Hic inquam Caius Caligula
 dum sororem suam Drusillam, cuius etiam obseceno potitus fuerat amore quantopere
 defunctam plangeret, nemini signa cuiuscunque latitiæ prætendere licebat,
 quantisper dies huiuscemodi luctus durarent. Qui balnea petisset, aut amicis
 fecisset coniuvitum, cogebatur mortis supplicium ferre. Domitiano quoque
 qui coram caluitiæ mentionem fecisset, vel ante domitium ipso equitante, per
 fenestrarum deorsum prospexisset, tanquam lexa maiestatis reus (calvus enim
 ille erat) morti addicebatur. Hic Domitianus quamlibet pessimæ vitæ, Deum
 tamen se iussit & scribi & nominari, palam in verum Deum blasphemus.

Vide nunc quanti criminis æstimabatur, homines in potestate præminentes,
 quāuis criminoso, aut in leipsis, aut in signis: imaginibusque corpis non hono-
 rasse, nedum contemptisse: & hinc pensa, quam grauis, quamque iniuria-
 faverit deriso vera diuinitatis in Christo, erga quam omnis honor

Derisio vero mundanus, quantum ex seipso est, fumus est & vapor ad modicum appareat. Diuinitatis nihilque aliud praeter fecem & lutum. Hæc itaque diuinitas licet immenso fulore digna, non solum propterea quod omnem humanam dignitatem in eo quam fuerit inuicula parabiliter exuperet, verum etiam quod infinitam bonitatem, sapientiam, virtutem, potentiam, sanctitatem ac vniuersalem perfectionem in se continens atque concludens, adeo profundè se inclinauerit atque humiliauerit miseros, ingratos & æternæ morti destinatos homines, exponendo se in rixum obsequium & redemptionis precium, currendo, ieiunando, vigilando, prædicando, pedes lauando, & in mortem se tradendo: pro hac tamen benevolentissima sui humiliatione, pro obsequiosa dilectione, pro amorum agnatione, pro salutifera nostra redemptione, quam pro hominibus, intermines conuersatus homo, humili operabatur in forma serui, idem deum iestate incomprehensibilis: pro ipsius inquam omnibus nihil ei rependitur, quam cruciatu plena derisio. Nam ubi solitus à columna, reuertire sensuit, stans toto corpore dilaceratus, aduenierunt iterum milites, qui ipsum prætorium introductum suscipiunt: & ut spectaculum grande faciant, vocata vniuersa militum cohorte, flectunt de spinis coronam, quam Iesu piti impriment: veste quoque coccinea tanquam purpura induito, arundine pro sceptro præbent: procidentesque, adorant, & genuflexo, salutant, dicentes: *Ave Rex Iudeorum.* Denique faciem eius alapis cædunt, atque os spuunt: & baculo, licet arundineo, tamen durissimo, e manibus eius recipiendum eius caput percutiunt: alijque sermonibus blasphemantes, Christo inter omnes poenas mansuetissimo illudunt. Non prima haec fuit Christi illusio. Ante quidem contumelias & derisiones multas in dominibus Annæ Caiphæ, Herodis suscepserat: sed omnes illas haec quam præ manibus tradidam habemus, sui magnitudine & multiformi crudelitate vicit: quippe qua tam multa, quam varia confluant, quæ Christo patienti tum contumeliam, tum dolorem exaggerant. Porro nunc meditare singularem hanc diuinam auditam contumeliam quam Christo per coronæ impositionem inferre nabantur. Siquidem in signum superbiae, ambitionis, stoliditatis, impotitiae & vilitatis, quæ Christo improperabant, imposuerunt capiti eius coronam, & cætera regum insignia, illudentes velut ei qui ex presumptione stolidi regiam ambierit potestatem, ad quam tamen neque prudentiam, neque virtem, neque facultatem viliam habuisset: qui voluerit quidem in regem, se effere, sed per impotentiam nebulo mansisset, vilis. Propter hanc ambitionem & regni anhelationem, persuasum est Pilato, dignum esse Iesum coronari corona tamen illusoria, propter superbiam & insipientiam eius: poena que, propter malitiam seu iniuriam. Hoc tam nefario contumeliosum improperiis quis dubitet Christi cor sauciatum? quandoquidem iussis & plenibus viris plerunque molestius est, illusionem, improperiū vē aut ignominiam ferre, quam mortem. Deinde quantum attinet ad coronationis suis dolorem, meditare quam poena, quantoque cruciatu plena fuerit hæc coronatio. Erat enim corona ipsa quæ Christo imposta est, ex spinis longis, acutis & penetratiis ita plexa, ut ex omni parte caput ambiens & pungens vulneraret: nec minus vertex, quam tempora, spinis tegeretur. Oblerata dura est autem hic pia confidatione, quantis percussionibus, quot verbis

Ioan. 19.

Matth. 27.

Misericordia
Iesu ut fuerit
omnium
gravissima.

Coronatio
atque illusio
quam fuerit
Iesu contumeliosa.

Coronatio
Iesu quæ fue-
rit poena.

bus & violentijs caput Christi, vel antequam coronaretur spinis, iam fuerit Caput Christi fauciatum: quandoquidem per totam noctem à ministris Iudeorum, crudelissimis scilicet nebulonibus, verberatum, coesum, capillis tractum atq[ue] adeò tractatum impiè fuit. Taceo autem interim iecus & verbera alia, armatis manibus siue chirothecis ferreis, item pugnis, lignis & armis in sui captione illata. Prætereo item tractus violentos barbae capillorū mītū, hinc & inde ribaldiſ ipsum trahentibus & impellentibus: iniurias deniq[ue] & molestias, quas ab Herodis ministris perpetras est: è quibus omnibus tam multijugis lœſionibus, liuoribus & cruciatibus poenarum adeò est Christi caput infirmatum, teneritudine quoq[ue] complexionis cuncta dolorosius ferente, vt non solum manus, quod piè licet credere, verum etiam aëris lenis tactus, dolorem pœnamq[ue] immodicam illi inferret. Itaq[ue] in hoc caput, hoc modo debilitatum ac exinanitum, dolore ac ægritudine plenum, cùm superveniens spinea corona imprimeretur, quanta putas pena cumulata est? nam si vel vna spina fano integrōq[ue] capiti usquequaq[ue] incolumi infixa, tantum pœnæ ingerit, vt nihil consolationis præ dolore libeat, quem putas cruciatum, aut quantum tormenti intulerunt Christi capiti, iam plagi liuido ac prorsus infirmo, tot spinæ lacrantes atq[ue] secantes? Verum ad excitandam maiorem compassionem, quo manifestius fiat, cunctas Christi penas iam antedictas, ab hac præsente multis conditionibus doloris acerbitatē cumulantibus, superari, pensanda sunt hic, pœnæ singularitas, probrofa illusio, continua doloris prorogatio, cruciatus innovatio, priuatiq[ue] subsidij aut refocillationis. Quæ omnia ut sicut clarior intellectu, singularium perstringam cuncta. Fuit in quam pena hæc singularis. Nunquam enim auditum, nunquam lectum est, eiusmodi coronam cuiquam impositam. Multi quidem sunt flagellari, complures capti aut cæsi: at coronatum spinis ante Christi passionem, quem legimus? Post ipsius verdi passionem, nonnulli forsan leguntur Sancti in Christi contumeliam coronari: quod tamen perinde passionem Christi exaggerat, puta quod ante illum nemo, ipse primus hanc contumeliam & pœnam luit: nec post ipsum quidem aliis, nisi qui propter ipsum coronaretur, ut pote Christianus. Deinde quicquid pœnarum ante iam tolerauerat, quippe cùm non esset continuum, interpolationem ac doloris remissionem admittebat. At spinea corona ut semper tangebat, vt semper pungebat, ita nunquam non cruciabat. Reliquæ pœne postquam erant illatae, vt præterita, aut definebant, aut remittebantur: hæc autem semper perseverabat, quandoquidem causa eius non definiebat. Adde nunc tertio, quoties percussum fuit Christi caput, quoties corona mota, toties dolor renouatus in eo augebatur. Porro Matthæus & Marcus aiunt, caput eius arundine percussum. Arundo vero baculus erat intus vacuus, sed durus nec flexibilis: quemadmodum hodie in Italia reperiunt arundines duræ, quibus peregrini haud secus ac baculis in itinere vitantur. Eiusmodi arundinem in derisionem Christo loco regij sceptri in manus tradunt, deinde illam resumentes, eadem caput compunctum ac saucium verberant, vnde (vt piè coniici potest) corona mota est, & dolor alioqui indefinenter sauiens, excitatur, renouatur, & in seipso crescit. Accipi autem potest similitudo hominis in torturam, quæ sit ad extorquendam confessionem criminosis, suspensi: qui non dumquam sustinet pœnam secreta celans, tametsi vellemens fit

Capitis Iesu
dolores
quanti.

Coronatio
jesu proper
quas condi
tiones prio
ribus pœnis
grauior fue
rit.

Coronatio
na singula
ris.

Coronatio
nis dolor
continuus.

Dolor coro
nationis
quoties re
nouatus
fuerit.
Matth. 27.
Marc. 15.
Arundo hec
qualis fuerit.

eruciatus, quem ob extensionem membrorum tractus, per chordam sursum, & per pondere deorsum retractus, patitur: multo tamē sit maior, si corda quā trahitur atque suspenditur, vel leui istū virgulae seu baculi concutatur. Nam moto appenso pondere corporis, dolor quoq; cruciatusq; omnis renouatur, ac seipso intolerabilior multo efficitur. Eodem modo de Dñi Iesu coronatiire licet, vt præter eum quem continuè ferrebat dolorem, quotiescumq; corona tangebatur aut mouebatur, vt fieri solebat à percutientibus, impellentibus, tridentibus, vestimenta extrahitibus, aut etiam ex tactu ligni incompositi crucis: toties acriorem & quasi nouum cruciatum sentiebat Dominus Iesu. Quia verò agitata, trusa, percussa aut mota corona, spinarum suarum aculei profundius semper infligebat, intelligimus proinde dolorem primum magis ac magis non solum creuisse, verum etiam ad omnem subinde motum coronæ, quoties ille iterabatur, dolorem quoq; nouum, magisq; penitus ac minus tolerabilem, accessisse.

Esaix 59. Demum ne illud quoq; raceatur, in superioribus poenis aliquid Dñs Iesu (si voluisset) potuisset subleuationis capasse, quanquam per Esaiam dicitur: Posui faciem meam ut petram durissimam, scilicet quæ percussionibus non cedat hic verò non potuisset (puta secundum humanum modum) cedisse, aurum suam leniorem fecisse. Quocunq; enim se mouisset, quocunq; vertisset, spinae æquè omnes quas gestabat infixas, non deserebant caput. Hæc autem poena atrocissima, perseverabat à tertia hora diei usq; ad horam nocturnam, qua passio eius per mortem fuit consummata. Et hoc ad prolixitatem poenæ assuerandam, dictum sit.

Dolores capitis Christi summatis circumstantias omnes, ignominiam, divisionem, acerbatem poenam, multitudinem, longitudinem, acumen spinarum, latitudinem & densitatem coronæ, liuorem extunctionibus, percussionibus, casibus, tractibus, violentijsq; reliquis in capite & coma: fatigationem, commotionem & lœsionem cerebri, ex tumultu rabidorum hominum, ex rabiibus in faciem, ex alapis colaphisque illatis: & aduertes quantum dolori venerandum ac angelis tremendum Christi caput, perpeccum sit. Potentia nimis seu virtus sensitiva, generaliterq; omnes sensus corporis ex cerebro nant, unde alij quoq; spiritus vitales omnes originem ducunt. Tactus enim aut vis sentiendi tangentem, per spinam dorfi, per costas, per medullas osis in omnia corporis membra circunducitur, proinde quocunq; membra prima fuerit atrocior, cerebrum inde tormentum sentir ac poenam. Quod hinc propterea dicendum fuit, vt non tantum ex proprijs, verum etiam ex singulis poenis & cruciatibus quorūcunq; membrorum intelligentiam caput Christi & cerebrum eius nobilissimum atque terrimum afflictum: nec solum ex poenis membrorum, verum etiam per organa sensuum, per aures ex criminationibus iniquis & clamoribus hostium, per nares ex immundissimis sceridis sputo & phlegmate eius faciei iniectis, quæ propter Iudeorum ienitium praesentis diei, & propter crapulam præteritæ noctis, ac propter elemosynas nostræ etiæ cepæ & allij, non solum Iesu Officium seu cerebrum, verum etiam coepenam re eius pessimum penè usq; ad suffocationem aut examinationem angulumque opposuerunt faciens, contra superbiam nostram, quæ non solum criminale vitium, sed omnium

Cerebrum
Christi quā
multipliciter
afflictū
fuerit.

Sputa uide
deorum cur
foecidissima
fuerint.
Superbia
nostræ etiæ
ceps & allij,
non solum Iesu Officium seu cerebrum, verum etiam coepenam re eius pessimum penè usq; ad suffocationem aut examinationem angulumque opposuerunt faciens, contra superbiam nostram, quæ non solum criminale vitium, sed omnium

omnium est etiam criminum & vitiorum caput, æquivalentem pœnā remediumq; opponeret. Siquidē Christus quia voluit pro nostris puniri peccatis, non solum passus, verū etiam illusus est omni genere, quo nos ambire aut superbire solernus, scilicet in potestate, in honore, in dignitate temporalia aut Marc. 9. spirituali, in vestibus, in familia, in simulatione sanctitatis, in hypocrisi, &c. Esaix 6. Pungitur etiam spinis ut à spinis conscientia seu à syndere si semper rodente, & à verme qui nunquam moritur in inferno, nos liberet.

IESVS CVIVS MODI ET A QVIBVS ILLUSIONES complures passus sit.

CAETERUM, quia hic articulus illusionem simul ac pœnam in se continet Partis altere Christi, & iam de cruciatu dictum est: nunc exponendum est, in quibus viis Arguitur Christo Iudæi illuserint. Nam generaliter quidem loquendo, derisus est menti expressio. Dominus Iesus verbis, signis, gestibus, factis, fictis honoribus, vestibus simulatis, quasi spectaculum scenicum seu theatricum factus, ad contemptum, ad nihil pensionem, ad blasphemationem sua virtutis, dignitatis, maiestatisq; diuinæ. Singulari tamen modo & occulto cōplura ad Christi illusionem à diabolo machinata sunt, quā ab hominibus. Ille enim ad impatientiam Christū qui buseunq; potuit rētamentis laceſſere moliebatur, ad quod sanè varijs vtiſtur & vijs & medijs Dñm irritandi. Quæ certè haud perſpicua fuere etiam ijs qui diaboli erant ministri, tentatorūq; illius executores. Diabolus nāq; Christi hostis capitalis, ac Iudæorū tortorumq; instigator, quia Christum sui persecutorē, captorē, victorē ac deſtructōrē lenifit, quæcunq; Christus patiebatur, quæcunq; Iudæi se autore & instigatore inferebant, ita singula ad oppressionē Christi illusionem, quomodo ea maximē potuit, aut euentura præsciuit, ordinavit atq; direxit, utpote callidissimus & iuxta Ezech. vaticinium à Dño plenus sapientia & Cherub extensus (hoc est, scientia plenus) vocatus, licet post casum hæc scientia in astutia calliditatēq; perniciosam ac pestiferam eidē inuersa sit. Hic inquā mille artium & fraudū magister, profundius astutiusq; Christū cōfutare ac impedire quaſiuit, quā humana industria & ministri, qui ea tanq; diaboli mēbra patrabant, poterant intelligere. Cōtra verō lōgē clarius, subtilius & penitus Christus diaboli intentionem & finem aduertit, quā diabolus ipſem quiuerat se videre. Nitebatur enim diabolus nō ſolū per exeriora quæ Christo fuerunt illata, verū etiā per corundē (puta corona, vestrū & huiusmodi aliorum) significationē, ad impatientiam (quomodo dixi) Christū pronocare. Quæ omnia non ita intelligebant clare ij, qui medij erant inter Christum & diabolū, puta homines impij & scelerati tortores: sed ad nonnulla (vt creditur) ſe habuerūt, quo modo Ionathæ ſe habuit puer, afferens, vt iuſſus fuerat ab eodem, ſagittas iactas: qui ſagittis & verbis ad puerū habitis, Dauidi clam latenti in agro, Ionathas aliud quod puer nō intellexisse intelligebat, vti inter ſe condixerat, significabat: Dauidq; voluntatē Ionathæ, clam puer intelligebat. Vide Regum historiam. Hoc modo inter Chri- 2. Reg. 20. stum & diabolū quædam erant latentia, quæ diabolus intendebat, Christus intelligebat, homines verō qui diaboli exequabantur consilium, etiā multorum, non tamen omnium quæ agebant causam finem & intentionem diaboli, quidye in his machinaret, intelligebant Accipia-

Intentio
diaboli lu-
daeos ad il-
ludendum
Christo in-
ſtagratis quæ
fuerit.

Ezech. 28.

Illusionis
Christi fi-
gnificationē
non clare
intellexisse
tortores.